

Strategisen huippuosaamisen keskittymät

Tekesin rahoitusperiaatteet

Sisältö

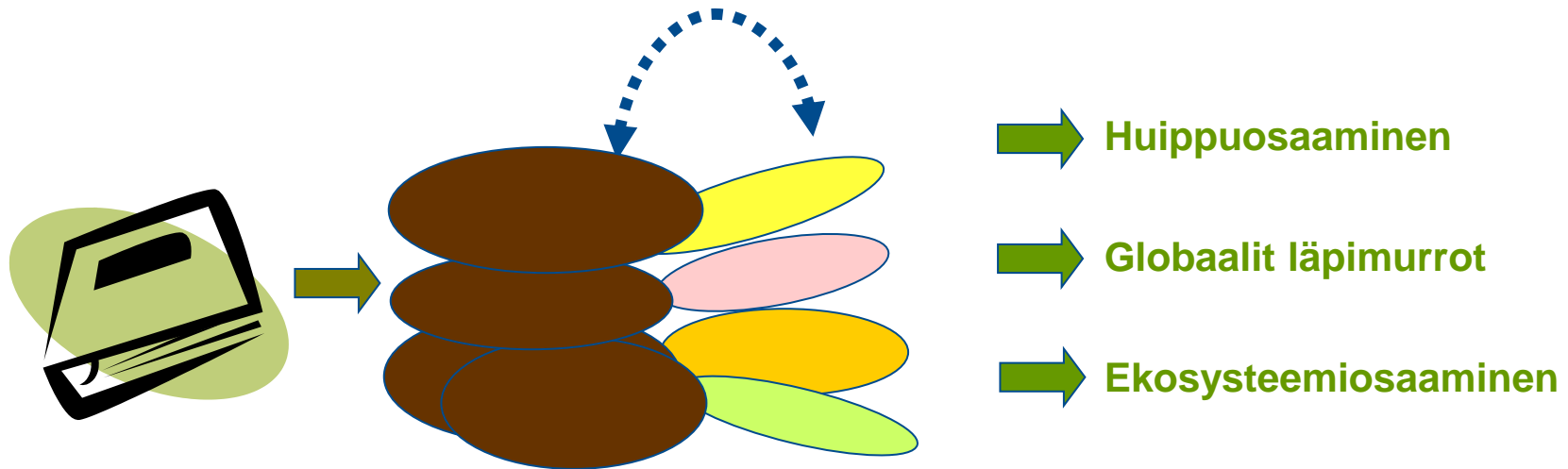
1. Strategisen huippuosaamisen keskittymät ja Tekes
2. Keskittymien tutkimusohjelmat ja hankkeet
3. Tutkimusohjelman toteutustavat
4. Tutkimusohjelmahakemuksen käsittely ja arviointi Tekesissä
5. Tekesin soveltamat enimmäisrahoitustasot tutkimusohjelmissa
6. Yritysryhmähankkeiden rahoitusperiaatteet
7. Tutkimus- ja kehitysalustojen enimmäisrahoitustasot
8. Keskittymän käynnistysvaiheen rahoitusperiaatteet

Liitteet: Julkisen rahoituksen enimmäismäärä tutkimusohjelmissa

Strategisen huippuosaamisen keskittymät ja Tekes

- Tekes rahoittaa keskittymien
 - tutkimusohjelmia,
 - yritysryhmähankkeita ja
 - käynnistymisvaihetta.
- Tekes tukee keskittymiä niiden toiminnan kehittämisessä ja valvoo toiminnan laatua.
- Tekes osallistuu keskittymäkokonaisuuden koordinointiin ja keskittymien välisen yhteistyön kehittämiseen.

Tutkimusohjelmat ja yritysryhmähankkeet

Strateginen tutkimussuunnitelma, SRA

Tutkimusohjelmat

Yritysryhmähankkeet

▪ Tutkimusohjelma

- Luo strategista osaamis pohjaa ja perustan sovelluksille.
- Tavoitteena avainosaaminen, joka mahdollistaa yhteiset teknologia- ja palvelualueet sekä yhteiset tutkimusympäristöt ja –työkalut ja osaamisen kiinnittämisen Suomeen.

▪ Yritysryhmähanke

- Hyödyntää ja/tai tukee SHOKin tutkimusohjelmassa tehtävää tutkimustyötä.
- Luo tutkimustulosten hyödyntämisen rakenteita ja kanavia. Synnyttää ekosysteemiosaamista.

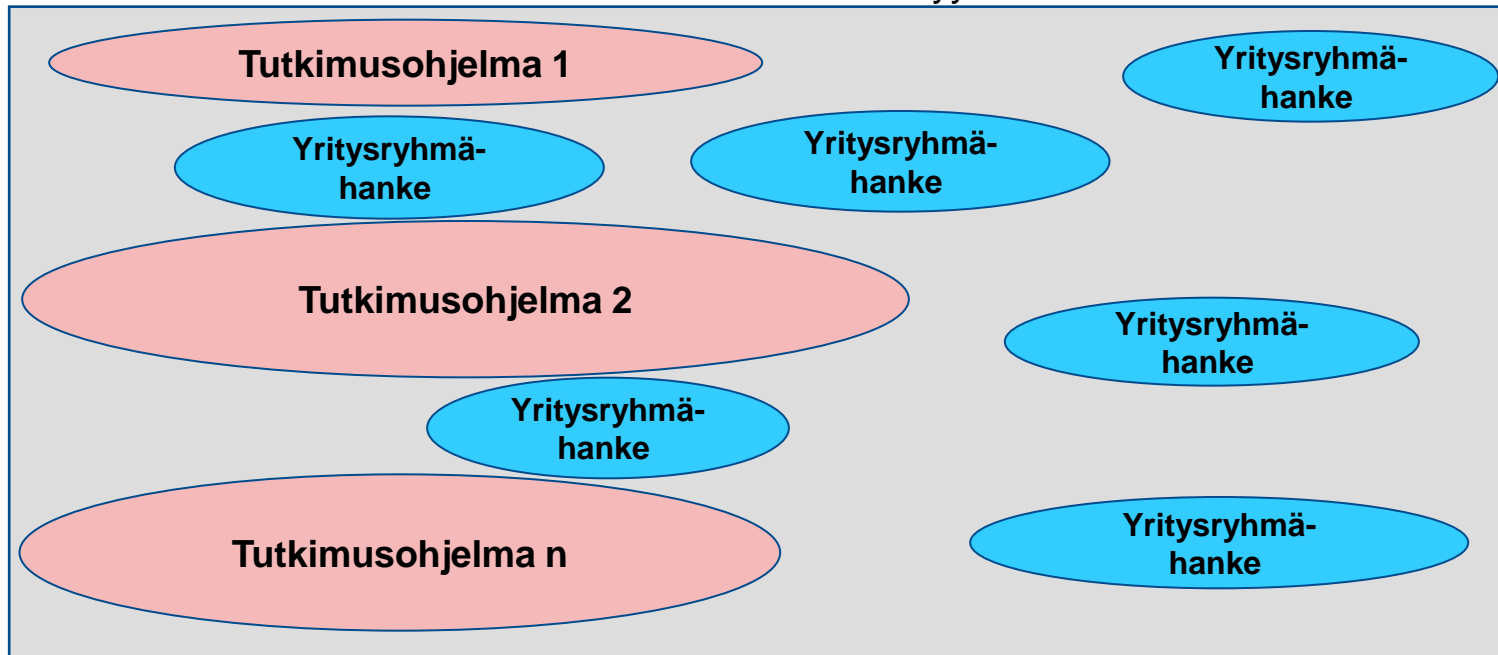
Tutkimusohjelmat ja yritysryhmähankkeet

SHOKin tutkimusohjelmat

- Rinnakkaiset käyttöoikeudet kaikille tutkimusohjelman osapuolille.
- Rajoitetusti julkisen mallin julkinen rahoitus on enintään 60 %, laajasti julkisen mallin enintään 75 %.
- Valittu malli vaikuttaa sekä julkisuuteen että IPR-ehtoihin.

Tutkimusohjelmien tavoitteita tukevat yritysryhmähankkeet

- Osapuolet sopivat tulosten omistus- ja käyttöoikeuksista.
- Osapuolet päättävät tulosten hyödyntämisestä ja julkaisemisesta. Julkisuus on kuitenkin vähintään yhtä laajaa kuin Tekesin ohjelmien yrityshankkeissa.
- Julkinen rahoitus yleensä 25...50 % riippuen hankkeen haastavuudesta ja etäisyydestä markkinoista.

Markkinaläheisyys

Tutkimusohjelman toteutustavat

1. Jos tutkimusohjelmassa on osia,

- joiden tuloksia ei haluta julkistaa laajasti (SHOKiin kuuluvan työn julkisuus on kuitenkin aina vähintään yhtä laajaa kuin Tekesin ohjelmissa), tai
- joiden osapuolet eivät halua antaa oman työnsä tuloksena syntyneiden immateriaalioikeuksien käyttöoikeuksia muille ohjelman osapuolille, tai
- joissa tehtävä työ ei ole luonteeltaan tutkimusohjelmille asetettujen vaatimusten mukaista

→ tulee nämä osat poistaa tutkimusohjelmasta. Ne voidaan toteuttaa esimerkiksi yritysryhmähankkeena.

2. Varsinainen tutkimusohjelma voidaan toteuttaa kahdella vaihtoehtoisella tavalla:

- **Laajasti julkinen malli**, jolloin valtiontueksi lasketaan vain Tekesin (ja mahdollinen muu julkinen) rahoitus yrityksille.
- **Rajoitetusti julkinen malli**. Myös tutkimusorganisaatioiden toteuttama osuus lasketaan kokonaisuudessaan valtiontueksi yrityksille.

	Laajasti julkinen malli	Rajoitetusti julkinen malli	Yritysryhmähanke
Toteuttaja	SHOK-yhtiön vetämä konsortio, jossa yrityksiä ja tutkimusorganisaatioita	SHOK-yhtiön vetämä konsortio, jossa yrityksiä ja tutkimusorganisaatioita	Yritysryhmä, tutkimusorganisaatiot ostopalveluina
Julkisuus	Ohjelman tulokset on julkaistava välittömästi ohjelman päättymisen jälkeen. Suojattavat tulokset julkistetaan sitten, kun se ei enää vaaranna suojaamista.	Ohjelmaan osallistuvat tahot voivat tietyissä rajoissa sopia keskenään tulosten julkisuudesta. Yritysten osuudesta julkista ovat vähintään nimi, rahamäärä, tuki-intensiteetti ja kuvaus. Tutkimusorganisaatiot noudattavat julkisen tutkimuksen yleisiä ehtoja.	Osapuolet päättävät tulosten julkaisemisesta. Yritysten osuudesta julkista ovat vähintään hankkeen nimi, rahamäärä, tuki-intensiteetti ja kuvaus
IPR	Tuloksen aikaansaaja on sen omistaja. Tutkimusorganisaatiot omistavat myös alihankintana tekemänsä työn tulokset. Rinnakkainen käyttöoikeus myönnetään ilman erillistä korvausta muille ohjelmaosapuolille sekä ohjelman toteuttamista että tulosten hyödyntämistä varten. Tutkimusorganisaatioilla on oikeus luovuttaa tulosten käyttöoikeudet edelleen muille tutkimusorganisaatiolle tutkimustarkoitukseen.	Tuloksen aikaansaaja on sen omistaja. Rinnakkainen käyttöoikeus myönnetään ilman erillistä korvausta muille ohjelmaosapuolille sekä ohjelman toteuttamista että tulosten hyödyntämistä varten.	Osapuolet sopivat tulosten omistus- ja käyttöoikeuksista.
Kustannusten jakautuma	Vähintään 50 % yrityksille syntyviä kustannuksia	Yrityksille syntyvien kustannusten osuus tyypillisesti yli 60 %	Kokonaan yrityksille syntyviä kustannuksia
Julkinen rahoitus	Julkinen rahoitus on yhteensä enintään 75 % ohjelman kustannuksista.	Julkinen rahoitus on yhteensä enintään 60 % ohjelman kustannuksista.	Tekesin normaalit rahoitustasot. Tietyillä edellytyksillä mahdollisuus tason korotukseen (katso dia 12).
Työn luonne	Luo strategista osaamispohjaa ja perustan sovelluksille. Osallistujat hyötyvät laajasta kokonaisuudesta. Vähintään 80 % työstä on perus- tai teollista tutkimusta. Tutkimusorganisaatioiden työn on oltava kokonaan luonteeltaan tällaista.	Luo strategista osaamispohjaa ja perustan sovelluksille. Osallistujat hyötyvät laajasta kokonaisuudesta. Vähintään 80 % työstä on perus- tai teollista tutkimusta. Tutkimusorganisaatioiden työn on oltava kokonaan luonteeltaan tällaista.	Tutkimustulosten hyödyntämisen kanava. Hyödyntää ja/tai tukee SHOKin tutkimusohjelmassa tehtävää tutkimustyötä.

Tutkimusohjelmien hakemusten käsittely ja arviointi Tekesissä

- SHOKien tutkimusohjelmien rahoitushakemusten arvioinnin perustan muodostavat Tekesin normaalit hakemusten arviointikriteerit.
- Lisäksi SHOKien hakemuksien arvioinnissa sovelletaan lisäkriteerejä, joilla arvioidaan tutkimusohjelmien laatua, yhteistyön muotoja, tavoitteena olevia vaikutuksia sekä keskittymien puitteissa tapahtuvan toiminnan kokonaislisääarvoa suhteessa perinteisiin toimintamalleihin, vrt. seuraava kalvo.

SHOKien tutkimusohjelmien laadulliset arviointikriteerit

Tekesin yleiset projektien arviointikriteerit

Tekesin soveltamat enimmäisrahoitustasot tutkimusohjelmissa

- Tekes noudattaa tutkimusohjelmissa pääsääntöisesti seuraavia osapuolikohtaisia rahoitustasoja laskettuna osapuolen ohjelman toteuttamisessa syntyneistä omista kustannuksista
- Laajasti julkinen malli
 - Julkiset tutkimusorganisaatiot 70 %
 - Pk-yritykset 50 %
 - Suuret yritykset 50 %, jonka edellytyksenä on, että
 - suurten yritysten työ on luonteeltaan uuden tiedon tuottamista ja osaamisen luomista **JA**
 - sovelluskohteena on uusi tai uudistuva kansainvälinen liiketoiminta.
 - Ohjelman kokonaiskustannuksista vähintään 50 % pitää olla yritysten kustannuksia.
- Rajoitetusti julkinen malli
 - Julkiset tutkimusorganisaatiot 70 %
 - Pk-yritykset tyypillisesti 50 %
 - Suuret yritykset tyypillisesti 35 %
 - Mikäli yksityisen ja julkisen rahoituksen valtiontukisääntöjen määräämä suhde koko ohjelman tasolla ei muutoin toteudu, Tekes soveltaa yrityksille alempia rahoitustasoja.

Muuta tutkimusohjelmissa huomioonotettavaa

- Tutkimusohjelmilla tavoitellaan kansainvälisen tason huippuosaamista, läpimurtoja ja merkittävää uudistumista. Jotta tavoitteisiin päästään, tulee ohjelmalla olla riittävä kriittinen massa ja jokaisen osapuolen tulee osoittaa ohjelmaan kokonaisuuden kannalta tärkeä ja merkittävä panos. Panostus voi olla työtä, rahoitusta, osaamista tai muita tutkimusohjelman tavoitteiden saavuttamisen kannalta oleellisia resursseja.
- Tutkimusohjelmissa mukana olevien yritysten taloudellinen tilanne
 - Tekes voi rahoittaa vain yrityksiä, joilla on uskottavat edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Lisäksi rahoitussuunnitelman tulee olla uskottava.
 - Tekes ei myönnä rahoitusta vaikeuksissa oleville eli sellaisille yrityksille, joilla on kohonnut konkurssiriski.
 - Tekes voi rahoittaa yritystä, jonka oma pääoma on negatiivinen, vain erityisedellytyksillä.

Yritysryhmähankkeet

- Tekes kannustaa yrityksiä hankkeisiin, joissa SHOKien tutkimusohjelmissa syntyvien innovaatioiden ja osaamisen kehittämistä jatketaan. Erityisesti toivotaan hankkeita, joissa sovelluslähtöisiä ideoita testataan ja demonstroidaan mahdollisimman todenmukaisissa käyttötilanteissa ja käyttäjälähtöisesti.
- Tekes voi rahoittaa edellä kuvatun kaltaisia hankkeita yritysten normaaleilla tukityypeillä ja -tasoilla sekä kriteereillä seuraavin täsmennyksin:
 - Tekes ei rahoita hankkeiden valmistelua. Toteutuksen apuna mahdollisesti tarvittavan ulkopuolisen toimijan (SHOK-yhtiö tai joku muu) hallintopalkkio voidaan hyväksyä hankkeeseen osallistuvien yritysten kustannukseksi Tekesin normaalien periaatteiden mukaisesti.
 - Jos hankkeeseen liittyy vähintään kolmen toisistaan riippumattoman yrityksen, joista ainakin yksi on pk-yritys, todellista ja tasapainoista yhteistyötä*, hankkeen rahoitustasoa voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä. Lisäksi
 - PK-yrityksen osuuden kokonaiskustannuksista on oltava vähintään 30 %.
 - Ko. SHOK-tutkimusohjelmassa mukana olevien/olleiden tai ohjelman tulosten käyttöoikeudet itselleen hankkineiden yritysten kustannusten on oltava vähintään 50 % kokonaiskustannuksista.
 - Korotus myönnetään vain kerran samalle ryhmälle ja samaan sovellukseen.
 - Rahoitetuista hankkeista julkaistaan Tekesin www-sivuilla seuraavat tiedot: rahoituksen saajat, yhteyshenkilöt, hankkeen nimi, hankkeen koko ja tuki-intensiteetti sekä yritysten laatima tiivistelmä hankkeen sisällöstä.

* Yhteinen projektisuunnitelma, sama aikataulu ja jaettu riski

Tutkimus- ja kehitysalustojen enimmäisrahoitustasot

Julkisen tutkimuksen toimijat	Tutkimusinfrastruktuurit	Tekes rahoittaa julkisen tutkimuksen projektien yleiskustannuksen kautta
	Sovelluslähtöiset infrastruktuurit	Julkisen tutkimuksen rahoitustasot (60 / 70 %)
Yritykset	Teolliseen tutkimukseen käytettävät alustat (käytetään uuden tiedon tuottamiseen)	50 % avustusta (70 % lainaa pk-yrityksille)
	Kokeelliseen kehittämistyöhön käytettävät alustat (käytetään uuden tuotteen tai palvelun kehittämiseen, olemassa olevan tiedon soveltamiseen uuteen käyttötarkoitukseen)	25 % avustusta suuryrityksille ja 35 % avustusta tai 50 % lainaa pk-yrityksille
	T&k-työn tulosten toimivuuden osoittamiseen (käytetään osoittamaan tehdyn kehittämistyön tulokset markkinoiden kannalta riittävän suuressa mittakaavassa)	50 % lainaa pk-yrityksille, 25 % lainaa suuryrityksille

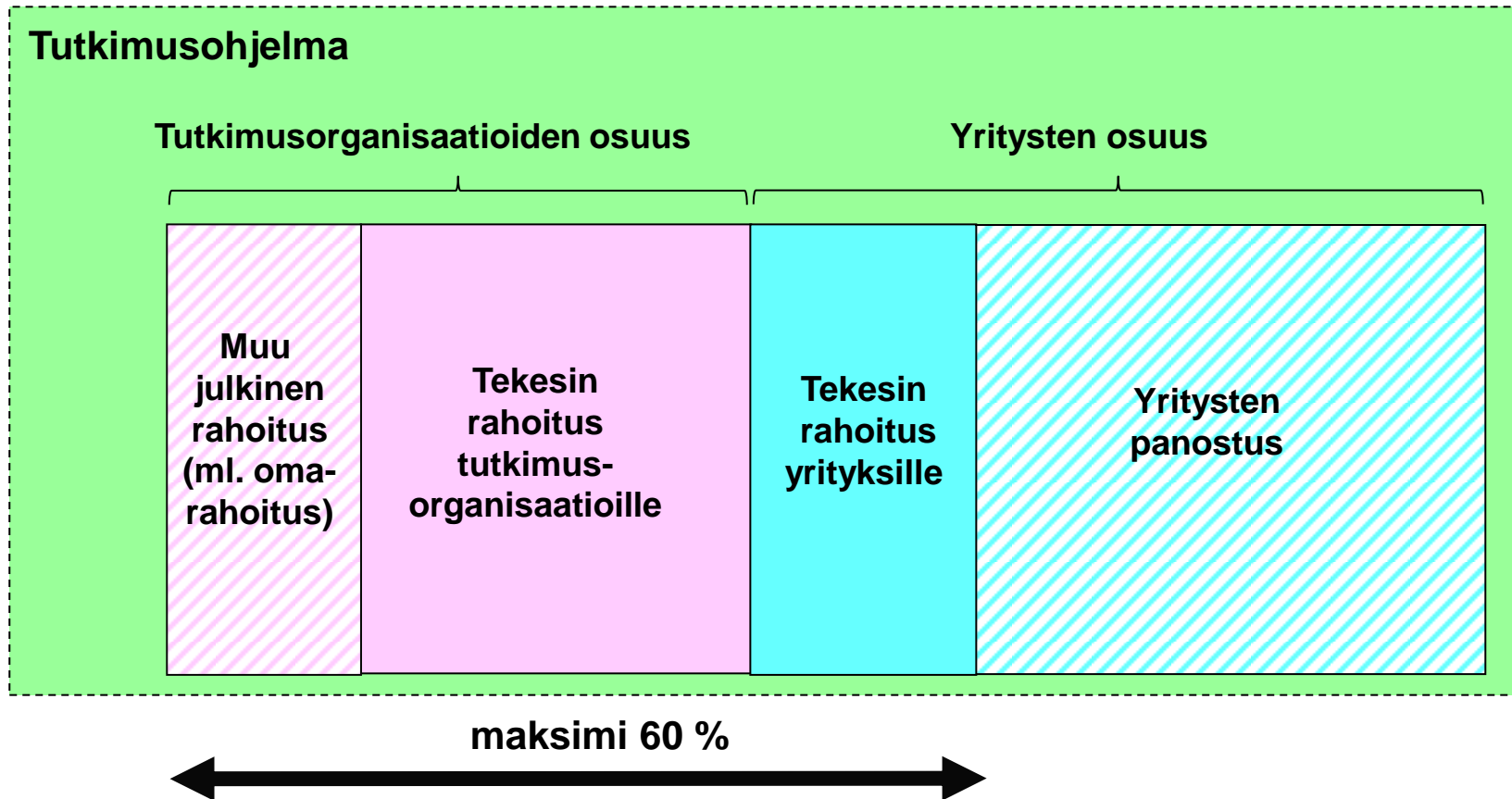
Kun alustaa käytetään osittain yllä mainittuihin tarkoituksiin, enimmäisrahoitustaso määräytyy yllä olevien tasojen väliltä käyttötarkoituksen suhteessa.

Tekesin rahoituksen muut kriteerit normaalien rahoituskriteerien mukaisesti.

Strategisen huippuosaamisen keskittymien käynnistysvaiheen rahoitusperiaatteet

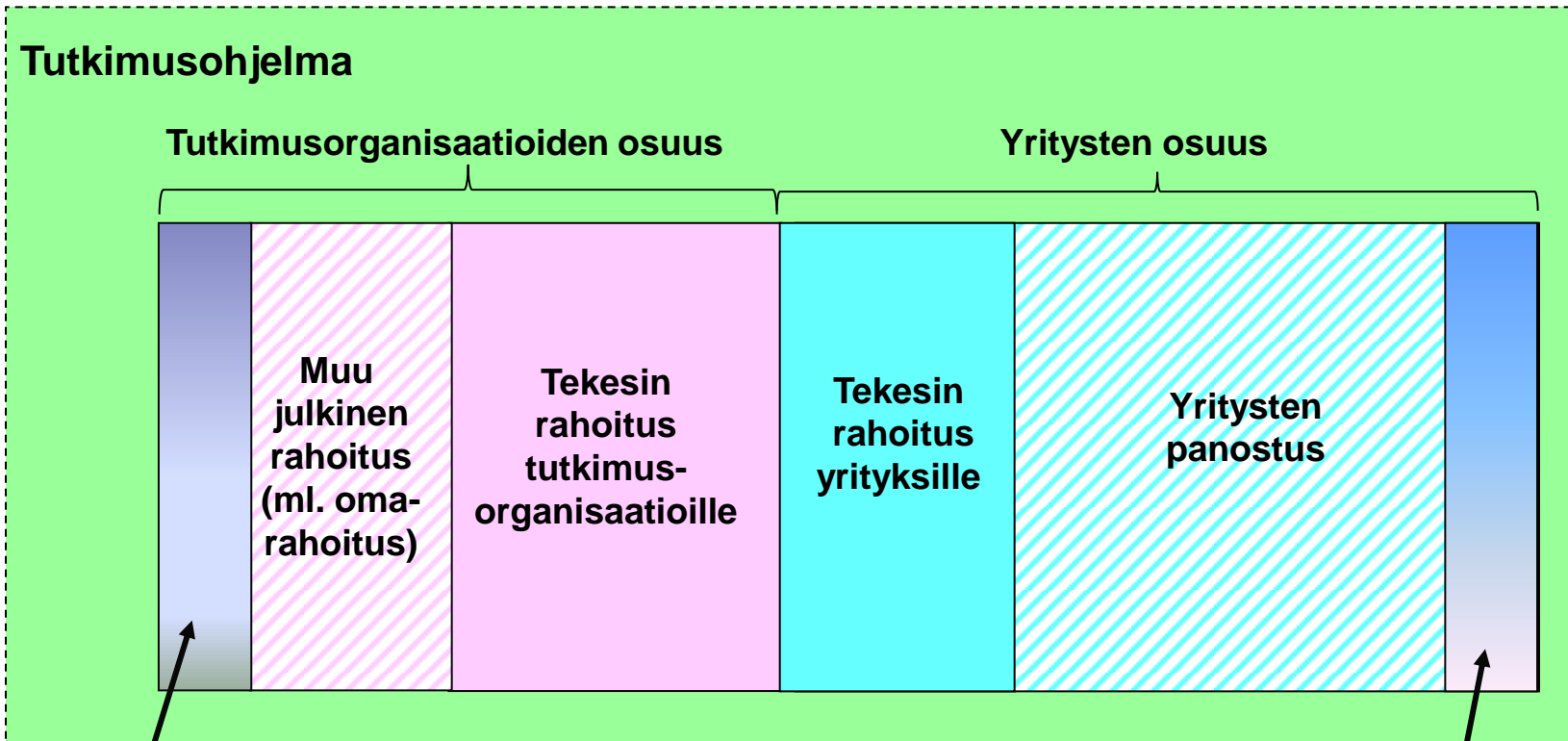
- Rahoitusta myönnetään tyypillisesti 2...3 vuoden ajalle SHOK-yhtiön perustamisesta lukien, mutta korkeintaan viiden vuoden ajan.
- SHOK-yhtiön käynnistyshankkeeseen voidaan sisällyttää tehtäviä, jotka ovat tärkeimpiä toiminnan nopean ylösajon, strategisen suunnittelun onnistumisen, uskottavuuden ja näkyvyyden lisäämisen sekä kansainvälisten yhteistyöverkoston rakentamisen kannalta, esimerkiksi:
 - Toiminta- ja tutkimusstrategioiden laatiminen ja päivittäminen
 - Tutkimusohjelmien valmistelu
 - Tutkimusohjelmien hallintaan liittyvien toimintaprosessien ja järjestelmien kehittäminen
 - Kansainvälisten yhteistyöverkoston rakentaminen
- Käynnistysvaiheen rahoitus ei voi kattaa kaikkea SHOK-yhtiössä tehtävää työtä vaan osa operatiivisesta työstä ja käynnissä olevien tutkimusohjelmien johtaminen tulee rajata sen ulkopuolelle.

Julkisen rahoituksen enimmäismäärä rajoitetusti julkisessa tutkimusohjelmassa, perustapaus

- Valtiontukipuitteen perusteella tutkimusohjelman julkisen rahoituksen enimmäisosuus on 60 %.
- Tutkimusohjelman julkinen rahoitus (Tekes + muut julkiset rahoittajat + tutkimusorganisaatioiden omarahoitusosuudet) ei saa ylittää maksimituki-intensiteettiä.

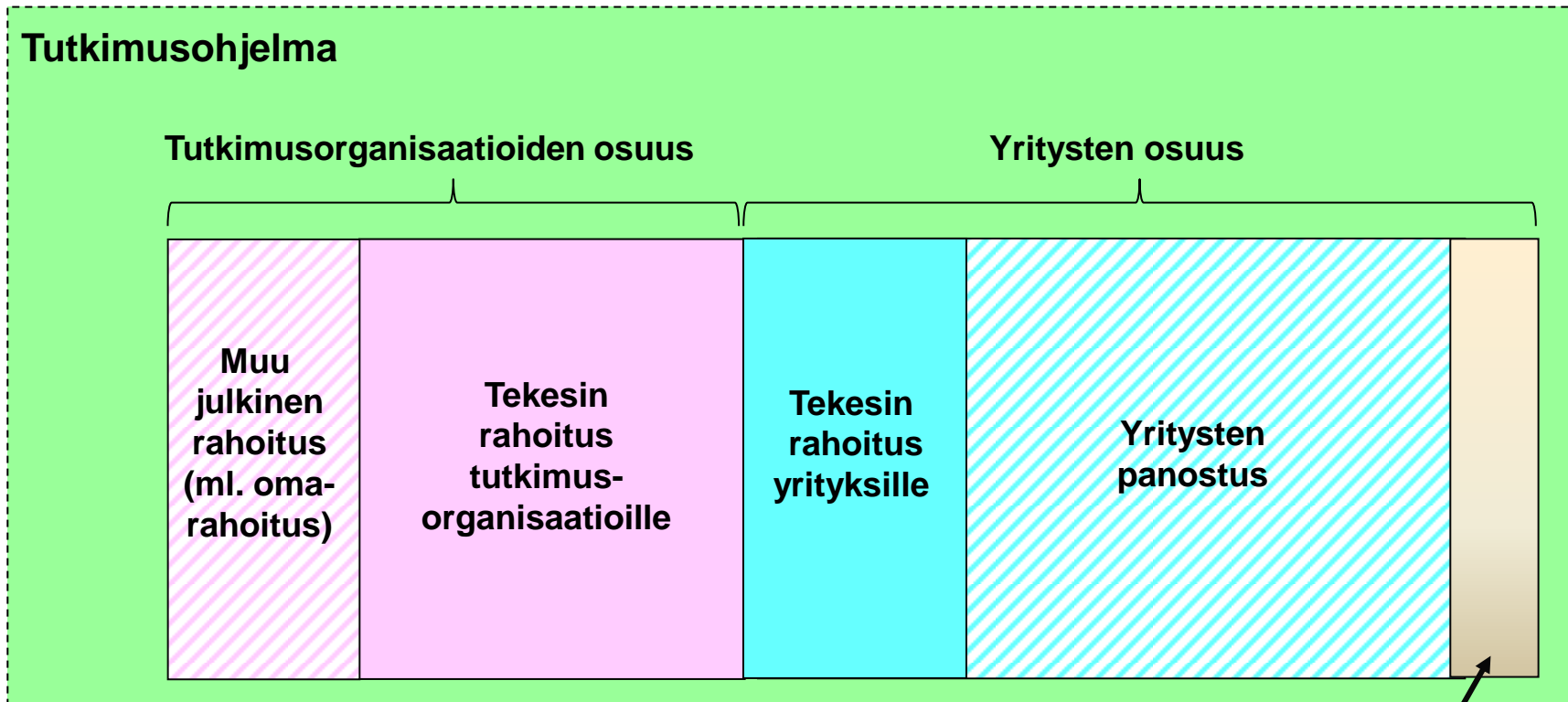
Julkisen rahoituksen enimmäismäärä rajoitetusti julkisessa tutkimusohjelmassa, tutkimusorganisaatioiden rahoitus

Ohjelmassa mukana olevat yritykset voivat rahoittaa tutkimusorganisaatioita (ei yrityksille tilityskelpoinen kustannus).

Tutkimusorganisaatioiden työtä voidaan siirtää alihankinnaksi.

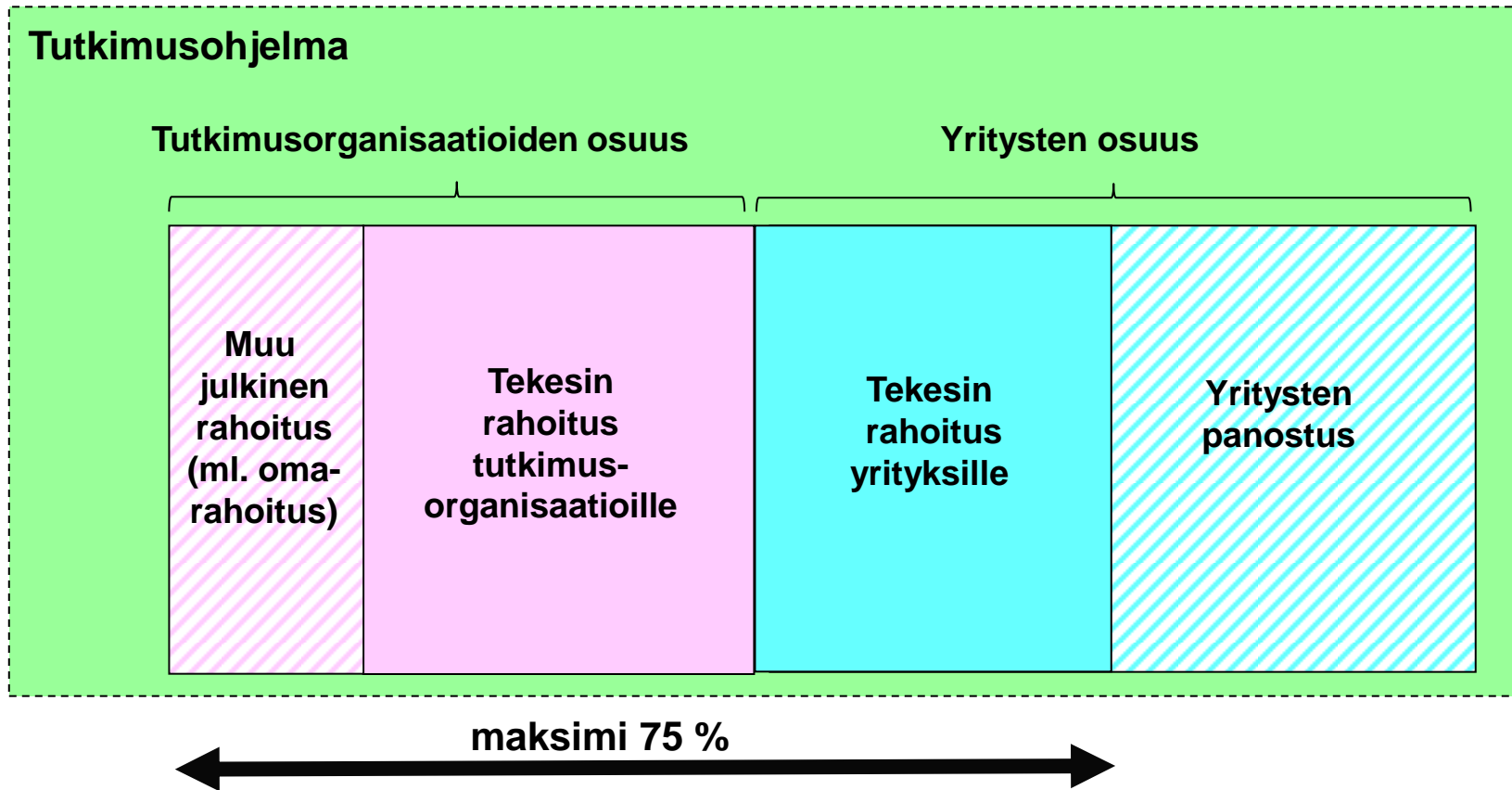
Julkisen rahoituksen enimmäismäärä rajoitetusti julkisessa tutkimusohjelmassa, yritysten inkind-panokset

← maksimi 60 % →

Yritysten
inkind-
panokset

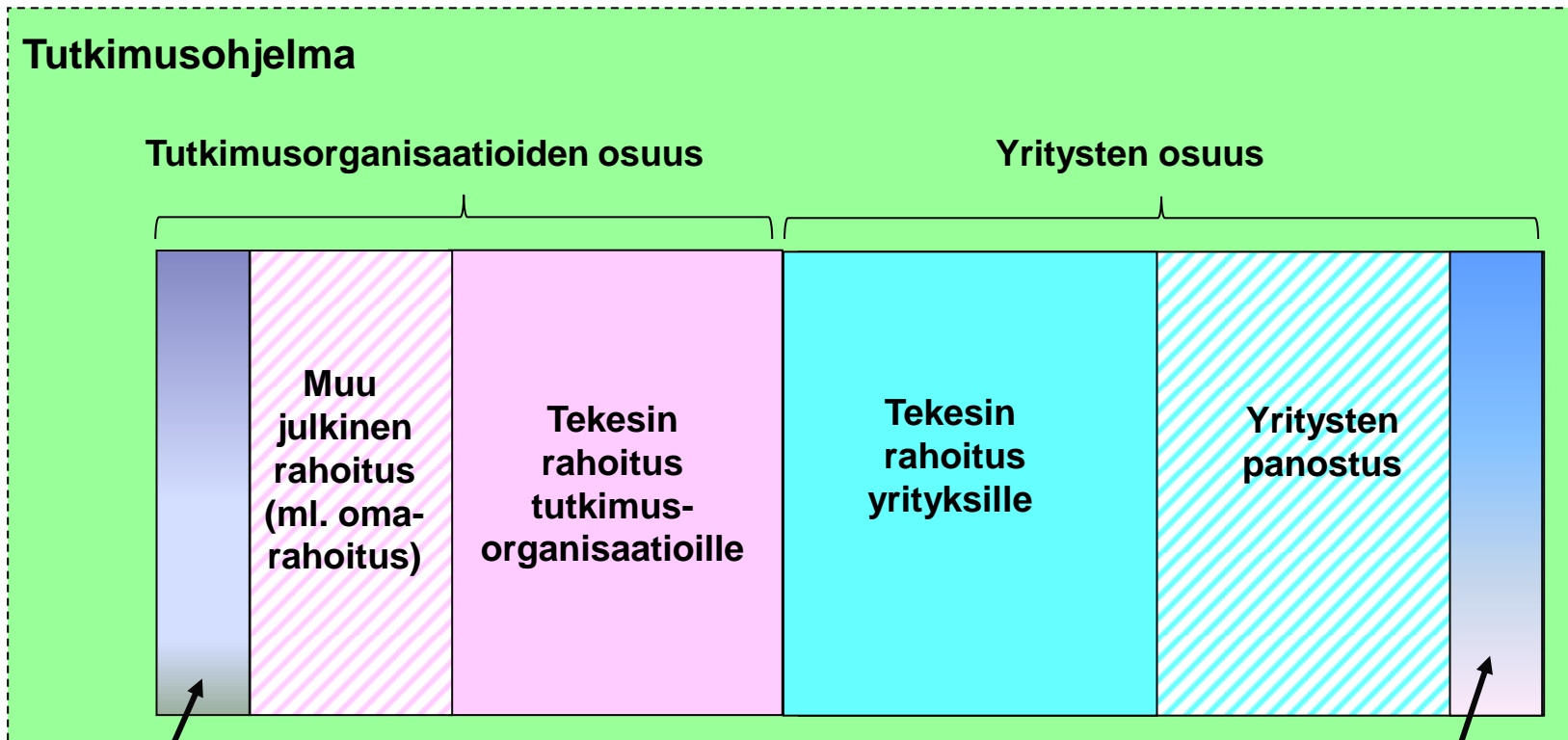
Julkisen rahoituksen enimmäismäärä laajasti julkisessa tutkimusohjelmassa, perustapaus

- Tutkimusohjelman julkisen rahoituksen enimmäisosuus on 75 %.
- Yrityksille syntyvien kustannusten on oltava vähintään 50 % koko tutkimusohjelman kustannuksista.

Julkisen rahoituksen enimmäismäärä laajasti julkisessa tutkimusohjelmassa, tutkimusorganisaatioiden rahoitus

LIITE 2/2

maksimi 75 %

Ohjelmassa mukana olevat yritykset voivat rahoittaa tutkimusorganisaatioita (ei yrityksille tilityskelpoinen kustannus).

Tutkimusorganisaatioiden työtä voidaan siirtää alihankinnaksi.

